

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 70.

ANULU XXV.

Sibiu 416 Septembrie 1877.

Telegrafulu Romanu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care doue septemani cu adausulu Poisioerei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Pentru celelalte pãrti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru antãia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 40. — 1877.

Comisiunea subsemnata, luãndu cu neplacere la cunoscintia: ca redactiunea „Telegrafulu Romanu“ prin publicarea articulu „*Faradelegi in dieces'a Aradului*“ Nr. 56, si „*Jadaniu (Banatu) in Augustu 1877*“ Nr. 68 s'a abatutu dela indrumarea data ei din partea comisiunei sub datulu 19 Novembre 1875. Nr. 114, — a luat mesuri, cã astfelu de abateri sa nu se mai intemple.

Sibiu, 30 Augustu, 1877.

Comisiunea administrativa a tipografiei archidiececane.

Presiedinte:

Mironu Romanul m. p.
archiepiscopu.

Dr. Racuciu m. p. *)
secretariu.

Resbelulu.

Sibiu, 3/15 Septemvre.

Deca amu disu noi in cronic'a resbelulu din nr. trecut, ca Plevn'a a devenitu in 9 Septemvre in mãnil rusilor, amu fostu sedusi dimpreuna cu intrãg'a jurnalistica prin telegramele ce le-au adusu jurnalele turcofile si anume „Pester Lloyd“ si „Neue Freie Presse“. Telegram'a oficiala din Petersburg cu datulu 12 Septemvre ne comunica, ca in 9 l. c. bateriele rusesci au bombardatu tãta diu'a Plevn'a. Turcii incercara o esire tare contr'a liniei stãnge rusesci. In tempulu acest'a romãni faceau cãtra *Trstenik* o recunãscere. O bateria de asediu rusa, menita pentru bombardarea retransiamentulu turcescu, s'a mutat la altu locu.

In 10 l. c. tunurile de asediu si de câmpu ale rusilor reincepura focurile cu multa vivacitate, si au tienutu tãta diu'a. Tãrdiu sãr'a, generalulu *Scobeleff* (arip'a stãnga) ocupa inca o inãltimã, de unde amenintia pe inimiculu in câmpulu seu retransiatu. *Pe calea Sofiei, cavaleri'a rusãca a taiatu o trupa de cerchezã esiti din Plevn'a*. Acãs't'a scire ne dovedesce, ca cerculu ce l'au trãsu rusii si romãni in giurulu Plevnei este completu si o scapare pentru Osman-pasi'a nu esista, — decãtu capitularea sãu mórta. — Totu in 12 Septemvre „Politische Correspondenz“ telegrafãza din *Bucuresci*, ca tãta actiunea armatei russo-romãne in giurulu Plevnei s'a marginitu pãna ieri (11 Septemvre) la operatiuni cari tindu la incungiararea mai strensa si la sguduirea positiunilor turcesci. Din partea turcilor s'au incercatu mai multe esiri puternice inãsa fãra succesu. Cu totulu suntu in actiune la Plevn'a 80,000 rusi si romãni cu 356 tunuri si 60,000 turci cu 220 tunuri. Osman-Pasi'a are o positiune bine fortificata. Precum se aude este *reservatu armatei romãne asaltulu primu*. Podulu celu nou preste Dunare la Nicopolea alaltaeri (10 Septemvre) s'a ispravitu.

Din tãte aceste stiri resulta, ca la Plevn'a nu este o bataia in câmpu, ci o asediare dupa tãte formele. Positiune de positiune se ia, pasiu de pasiu inãntãza armat'a de asediare si totu mai stensu devine cerculu de feru in giurulu positiunei fortificate la Plevn'a.

In 12 l. c. au inceputu, precum comunica depesi'a oficiala din *Poradin* asaltulu in contr'a Plevnei. Trei redute si

redu't'a cea mare dela *Griviti'a* s'a luat. Perderile rusiloru trecu preste 5000; nr. mortiloru este necunoscutu. Griviti'a unu satu, o òra indepartatu de Plevn'a, este chei'a positiunei turcesci, si dominãza intregu retransiamentulu turcescu. Pre candu colãnele rusesci faceau asaltulu in contr'a Plevnei, turcii au atacatu de cinci ori dupa olalta positiunea nõua a generalulu *Skobeleff* (arip'a stãnga) si la alu siãselea atacu l'au silitu a se retrage.

Despre evenemintele din 7—12 Septembrie publica „Monitorul oficialu“ urmatãrele sciri oficiale:

Turnu Magurele, 8 Septembrie — Bombardarea positiuniloru turcesci de cãtra artileri'a romãna in fati'a Plevnei urmãza de eri diminãtia, 26 curentu, fãra intrerupere; pãna adi diminãtia nu erã nici o perdere de òmeni din partea nõstra, nici raniti.

Magurele, 8 Septembrie, 7 òre 15 min. sãr'a. De ieri s'a inceputu bombardarea Plevnei pe tãta lini'a, de trupele romãneruse, care a avutu locu in presentia M. S. Imperatulu Russiei.

Tãte trupele romãne, si mai cu sãma artileri'a, au inceputu eri foculu cu curagiulu si sãngele rece alu trupeloru beatrãne.

Cuarterulu Mariei Sãle se va apropiã inca mai multu de Plevn'a in momentulu ataculu definitivu.

Magurele, 9 Septembrie.

Eri bombardamentulu positiuniloru inamice a armatu ce mai multa viciune de cãtu in diu'a precedentã; 14 baterii romãne erau in activitate. Mari'a Sea a asistatu cãtu-va tempu la foculu din divisiunea 14, apoi insocitu de generalulu Cernatu, s'a dusu la cuarterulu Maiestatii Sãle Imperatulu care sosise in ajunu. Sãr'a la 5 òre, divisiunea a 4 (*Alesandru Angelescu*) voindu sa inãntãze mai multu bateriile sãle, a avutu unu angagiamentu viguros cu inamiculu.

Au luat parte la acãsta lupta regimentulu 13 de dorobanti si unu batalionu din alu 5 de linia. Sub foculu neintreruptu a unei redute inamice, trupele nõstre au inãntatu si au ocupatu unu retrasiamentu.

Perderile nõstre suntu: unu soldatu mortu si vr'o 30 raniti, intre cari capitanulu *Mortiumu* si sub-locotentulu *Hartel*. Canonad'a va urmã astadi.

In lupt'a de alalta-eri, alu treisprediecelea regimentu de dorobanti si artileri'a nõstra s'au purtat in modu admirabilu la luarea retrasiamentulu ocupatu de inamicu. Amu avutu vre o 30 de raniti si vre-o cãti-va morti. Eri, la dejunu, Maiestatea Sea Imperatulu a beutu in sanetatea armatei romãne, laudãndu bravur'a.

Maiestatea Sea Imperatulu a binevoitu a dã vre-o 40 de cruci St. George braviloru armatei romãne. M. S. Domnulu Romaniei a invitatu pre Mari'a Sea Dõmn'a de a face a se pregati esiarpe cu care sa se decoreze drapelulu regimentulu alu 13-lea de dorobanti cu *Stãva Romaniei*.

Mari'a Sea Domnulu se afla in deplina sanetate, si eri a avutu la dejunu pe A. S. I. Marele Duce Nicolae.

Paradin, 11 Sept. prin o scrisõre. Imperatulu *Alesandru* si marele duce Nicolae se esprima in termeni fãrte laudabili in privinti'a armatei romãne, dicendu ca ei au aflãt'o admirabila in fati'a inimiculu.

Poradin, 12 Septembrie. Eri de dim. pãna la trei òre d. a. rusii au bombardatu Plevn'a si prin urmare au adusu la tacere positiunile turce. Nõptea trei redute au fostu luate pe frontulu dela sudu, de cãtra generalulu *Scobeleff*, si marea redu't'a dela *Griviti'a* a fostu atacata de cãtra generalulu *Radianov*,

care a fostu ranitu usioru, comandantulu regimentulu 17-lea de infanterie, *Schmetler*, asemenea a fostu mortu precum si siefulu brigadei a trei'a de tragatori, generalulu *Dobrovolsky*. La asaltulu ultime redute, au luat parte 6 bataliãne ruse si 1 romãnu. S'au luat 2 stãguri si 5 tunuri.

Adi canonad'a reincepe pe tãta lini'a cu mare vigõre.

Trupele ruse si romãne suntu in fati'a fortificariloru turce, pe positiunile ocupate de multu.

Perderile din diu'a de ieri au fostu mai multu de 5000 òmeni raniti. Cifr'a celorlu morti nu e cunoscuta.

Eveneminte politice.

Festivitãtãle dela *Casiovi'a* cu ocaisiunea petrecerei M. S. la manevrele de acolo, au capatatu in dilele din urma si caracteru politicu. In 11 Septembrie (30 Augustu) M. S. imperatulu *Franciscu Iosifu* a serbatu diu'a onomastica a imperatulu rusescu *Alesandru*. La prãndiulu datu in onõrea dilei, la care au luat parte archiduci si principii, toti oficierii straini si la care atasiatulu militariu rusescu sãdea deãdrãpt'a imperatulu, acest'a tienù urmatãrele toastu:

„*In sanatarea scumpulu meu amicu, a imperatulu Russiei, a cãru di onomastica serbãmu astadi.*“

Toastulu acest'a este publicatu in „*Budapesti Kõzöny*“ si asiã acest'a trebuie sa fa celu autenticu.

Unele diurnale publicara toastulu din cestiune in urmatãrea versiune:

„*Bãu in sanatarea scumpulu meu amicu si aliatu M. S. Alesandru II, imperatulu Russiei, a cãru di onomastica serbãmu astadi.*“

Adeveratu ca unu cuventu „aliatu“*) lipsesce din toastulu autenticu; inse fapt'a ca M. S. imperatulu nostru a serbatu diu'a onomastica a imperatulu rusescu, arata cari suntu vederile politice in cercurile cele mai inalte in privinti'a orientulu si dovedesce ca aliant'a intre cei trei imperati esista inca.

Cooperatiunea armatei romãne este in cursu, si dupa cum arata scirile private si oficiale, spre onõrea numelu romãnescu si spre marea multãmire a imperatulu rusescu. Press'a intrãga, intielegemu cea de omenia, constata ca romãni au intratu in actiune decidiendu. Aceea'si pressa constatãza ca jun'a armat'a romãna s'a batutu bine si indata la cea dintãiu afacere a inãsuflatu respectu rusiloru, cari combatu alaturea cu densii. Cooperatiunea romãniloru 'si are si insemnatarea sea politica. Din cele ce s'au intemplat inãntã cooperatiunei, se vede ca cabinetulu din Berlinu n'a parasitu Romani'a, dupa cum s'a parutu la inceputulu resbelulu.

„*Fr. Blatt*“ ne spune ca vediendu cuarterulu generalu rusescu ca are lipsa de inmultirea fortieloru, s'a decisu a primã oferit'a (si mai intãiu nebagat'a in sãma) cooperatiune. Cu tãte aceste *Cogalniceanu* erã in contr'a cooperatiunei ceea ce si pe principele Carolu la facutu sa hesiteze si hesitarea s'a silitu a o mascã cu conditiuni neacceptabile, pe cari le puneu cuarterulu generalu rusescu. In fine din Berlinu au sositu indigitãri, cari au determinatu pre principele Carolu a trimite din puterea sea propria o divisiune preste Dunare. Acelãsi influin-

*) Unele foi din *Budapest'a* sustienu ca cuventulu acest'a a fostu in toastu, dara la staruinti'a min. *Tisz'a* s'a omisu cu ocaisiunea publicãrei.

tie inse se vede ca au determinatu si pe rusi a fi mai domoli in pretensiunile lor. Ceea ce rusii nu au vrutu sa concãda statulu Romaniei au concesu principulu Carolu; acest'a inse n'a intãrdiatu a cede tãte conditiunile si onorurile ce primea dela rusi, patriei sele adoptive. Asi'a s'a intemplat de armat'a romãna cooperãza fãra tratatu, pe lãnga o conventiune militara si asiã s'a intemplat de principulu Carolu i s'a incredintiatu comand'a armatei, care operãza in giurulu Plevnei.

Publicãmu dupa jurnalele din Bucuresci urmatãrele

Manifestu:

CAROLU I.

Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala Domnu alu romãniloru,

La toti de facia si viitori sanatare!

Romãni! Dupa doue secole de slabiciune si de injosire nationala, voi, astadi, a-ti relatu arm'a in mãna.

Ostirile tiei au trecut Dunarea!

Punendu-me in fruntea apertãrilor drepturiloru si independintiei patriei simtiu trebuinti'a de a-Mi impartasi cugetãrile si sperantiele cu natiunea care Mi-a incredintiatu destinãtele sele.

Intrãndu in Bulgari'a noi intrãmu in partea activa a unui resbelu, pre care nu l'amu doritu, nu l'amu provocatu, pre care cu totii amu cercatu sa-lu delaturãmu, dara pre care, odata fiindu nevoiti a-lu primi, vomu scã a-lu purtã cu curagiulu si statornicia unui poporu, care are consciint'a drepturiloru sele, care are virtutea de a le sustienã.

Inca de pe cãndu au inceputu neintielegerile politice intre imperiulu Russiei si intre Põrt'a otomana, neintielegeri cari pãna in sfersitu aveau sa provõce in orientu resbelulu de facia, ingrigindu-ne de complicatiunile si nenorocirile ce cãrt'a intre puternicii nostri vecini avea sa aduca asupr'a tiei nõstre, si guvernulu si camere amu staruitu pre lãnga tãte marile puteri europene cã ele sa affe mijloculu de a chezasia Romaniei, pre timpulu marelui conflictu, drepturile unei binefacetõre neutralitãti, pre care totu ele ni le asigurãsera in tempulu pãcei.

Din nenorocire, staruintiele nõstre au remasu zadarnicite. Marile puteri nu s'au crediutu in positiune de a ne ferã densele de pericolele unui resbelu, pre care noi singuri inca mai putienu 'lu puteamu departã dela hotãrele nõstre.

Cu tãta prudentia ce guvernulu si natiune amu aretat in aceste ingrigitõre impregiurãri, si acãs't'a numai si numai ca dõr' amu putã a ne ferã de a fi inveluti in conflictulu orientalu, Põrt'a nu a voitu se tienã sãma de greutãtãle positiunei Romaniei, si intãiele ei loviri au fostu indreptate in contr'a nõstra!

Ea a bombardatu orasiile nõstre deschise, a facutu gõna vaseloru nõstre de comerciulu pãna in nauntrulu porturiloru nõstre, si, spre a le desfiintã cu mai mare iutiãla, a intrebuintiatu pãna si petroliulu; ea astfelu a nimicitu comerciulu nostru maritimu si fluvialu. Satele nõstre, holdele si averea populatiuniloru nõstre dunarene au fostu date prada rapacitãtii basi-buzuciloru si cercheziloru; sute de òmeni

*) Primitu dupa incheierea nr. trecut. R.

nevinovati si nearmati au fostu parte luati in robie, parte ucisi si mutilati; in fine, unu resbelu de crudime si de barbarie s'a intinsu asupr'a tiermuriloru nóstre dela Calafatu pâna la marea Négra.

In faci'a acestei dureróse stári de lucruri, corpurile nóstre legiutóre s'au rostitu in uniculu modu potrivit cu demnitátea, cu drepturile si cu interesele tieriei. Amu ruptu vechiele legaturi reu definite cu Inalt'a Pórta, amu proclamatu independint'a absoluta a Romániei si, la lovirele ce ni se adresau in modu nelealu si barbaru, amu respunsu printr'o franca declarare de resbelu.

Au trecut de atunci mai multu de trei luni. Doritori de a crutiá tier'a câtu se va puté mai multu de relele resbelului, amu cautatu, in totu acestu intervalu de timp, a ne tiené in defensiva, a ne marginí numai in a aপরী pe câtu cu putintia hotarele nóstre, cu tóte ca devastatiunile si crudimile dealungulu Dunarei din di in di luau proportiuni mai intinse!

Tóte le rabdám, fiindu-ca sperám ca resbelulu isbucnitú între Rusi'a si Turci'a va ajunge la unu curendu sferisitu, fiindu-ca credeamu ca moderatiunea afindu de noi ne va créa titluri precumánitóre la regularea conditiuniloru pácei de cátra marele puteri europene.

Din nenorocire in sa, resbelulu de dincolo de Dunare se prelungesce preste acceptare; acestu resbelu capeta din parte musulmaniloru unu caracteru din ce in ce mai inversunatu si mai fanaticu in contr'a crestiniloru, si intr'acestu timp sórtea Romániei din di in di se inaspresce mai multu.

Déca Europ'a intréga, din caus'a resbelului, sufera stagnatiune mai in tóte ramurile activitátié se economice, apoi, mai cu dinadinsulu, Romani'a încérca tóte anevointiele acestui resbelu, cáci putem dice ca, prin positiunea nóstre geografica, noi 'i si purtám mai tóte sarcinile. De aceea pe nimenea efectele desastróse ale lup-tei nu atingu mai multu decâtu pe tier'a nóstre.

Si asiá chiaru stándu cu arm'a la bratiu, pe cându numai ostirile imperiale ruse aru continuá a sustiené lupt'a sângerósa, nu este mai putienu adevératu ca totu pamentulu nostru aru suferí mai multu, fia in avuti'a publica, fia in avuti'a particulara.

Cu câtu acésta stare de lucruri aru devení mai infricosiata, cându armatele turcesci s'aru vedé in lesniciós'a positiune de a luá ofensiv'a si de a transportá teatrulu resbelului in insusi cuprinsulu hotareloru nóstre!

Este dara de datori'a nóstre de a pune tóte sfortiele nóstre spre a împedícá o asemenea teribila eventualitate.

Espusi a perde prin pasivitatea nóstre chiaru si cea ce mai posedám, neavendu nici o garantia ca Turci'a aru face o deosebire între resbelulu defensivu si între resbelulu ofensivu, datori a cooperá pe lângá armatele ruse, pentru cá, cu ori-ce pretiu, sa grabimu finitulu acestui resbelu, actiunea ne este reclamata de impregiurári, dictata de interesele nóstre nationale si economice, imperiosu impusa de insusi simtiementulu de conservatiune!

Románi! Acésta dura estremitate, iéra nu ambitiunea personala, poft'a de glorie séu de cuceriri, ne scóte din positiunea defensiva. Bulgari'a este pustiita; populatiunile ei crestine suntu date prada crudimei ordeleru nedisciplinate ale Asiei; resbelulu de esterminatune este declaratú la totu ce pórtá numele de crestinu. Nu avemu dar' nici unu temei de a crede ca, multiamita pasivitatiei nóstre egoistice, o sórte mai buna aru asteptá pe Romani'a, cându succese statornice aru pune armatele turcesci in putere de a calcá pamentulu românesc!

Intru câtu timp voru stá in pi-

cióre cetatiile turcesci dela Adakale pâna la Macin, pastrate, nu spre a împedécá treceri de armate straine, nu spre a tiené peptu altoru cetáti inimice, ci numai spre a bombardá orasiile nóstre deschiale, spre a bombarda comerciu internationalu si localu de pe marele nostru fluviu; intru câtu timp unu regimu de umanitate si de legalitate nu va fi stabilitu in Bulgari'a; pâna cându drepturile si demnitátea omului nu voru fi asigurate si crestiniloru din Turci'a, Romani'a nu póte, nu are dreptu a se sci in pace, a se crede ferita de presente si de viitóre catastrofe! La inlaturarea acestoru rele cari o amenintia in tóta diu'a, in tóta ocaziunea, la statoinirea in vecin'a Bulgarie a a unei stári de lucruri reclamate de justiti'a si civilizatiunea moderna, are dar' si Romani'a datori'a de a contribui pe câtu 'i compórta fortiele si midilócele ei! Acésta 'i se impune de trecutul ei gloriosu, de interesele cele mai sacre ale prezentului, de asigurarea viitoriului seu!

Si apoi, au noi Románii nu suntemu crestini, au interesele „Orientului“ nu ne privescu si pe noi? Au in marea cestiune a emancipárii crestiniloru resariteni n'avemu si noi dreptulu si datori'a de a dice unu evenimentu, de a dá unu concursu, de a cooperá la o mantuitóre solutiune? Numai meschinulu egoismu, numai orb'a pasivitate trebuie sa fie politica natiunei nóstre? Dar' izolându-ne din marea lupta, dar' ne dándu sprijinu acelor'a ce se lupta pentru o cauza de umanitate si de dreptate, óre Romani'a, prin insu-si acésta, in ór'a pericolului nu se desbraca de dreptulu de a reclamá concursulu altor'a? Trebui-va cá pururea sa ne radimám pe umerile altor'a, si nici o data sa comp-tám pe propriile nóstre fortie, pe propri'a nóstre vitalitate?

Románi! Dupa staruintiele a trei generatiuni, dupa suferintiele si sacrificiele parintiloru nostrii si multiamita generósei protectiuni a mariloru puteri europene, statulu românú s'a formatu. A sositu acum timpul cá acestu statú sa dovedésca si elu Europei, prin energi'a si abnegatiunea tutuloru claseleru societátié sale, si mai alesu prin bratiulu filoru sei, ca Romani'a are vitalitate, ca ea are fortie proprii ale sale, ca ea are consciint'a misiunii sale la gurele Dunarei, ca ea are barbati'a de a o putea implini!

Puterile europene crestine au avutu indetule ocaziuni de a apretia ca románii sciú a cumpaní aspiratiunile lorú in marginile prudentiei politice! Acum, prin participarea armatei nóstre la resbelu, prin valórea si disciplin'a ei, a venitú momentul sa le dovedimu ca Romani'a este si póte fi unu elementu inteligentú si solidú spre a contribui la intemeierea ordinei si stabilitátié in „Orientu“. Tóte aceste consideratiuni de mare valórea suntu atátea datorii pentru natiunea nóstre, cá si noi sa intrámú in lupta, cá si noi sa punemu umerulu cá si noi impreuna sa lucrámú la curmarea unui resbelu, care, cu câtu se va prelungi, cu atátu mai multu va secá fortiele nóstre morale si materiale.

Deci, pentru apropiat'a dobândire a pácei multu dorite, pentru intemeierea solida a drepturiloru nóstre de natiune libera si de sine statátóre, pentru intarirea stimei si increderei către noi a natiuniloru streine, invocându numele mariloru nostrii domni eroi, o data energic'ii aperiatori ai crestinismului in „Orientu“, luându esemplu dela betránele nóstre ostiri cari, in timpurile de glorie, au preumblatu triumfátóre drápelele románe dela marea Négra pâna la termurile marei Baltice, noi amu trecutú Dunarea!

Invocându pe Dummedieu, in mân'a carui'a este sórta bataliloru, betráni si tineri, osteni ai Romániei, noi scimú ce natiunea astépta dela bratiulu nostru. Domnu, oficiari si soldati, noi ne vomu face datori'a.

Románi! Alaturi cu drapelulu Augustului imperatoru alu tutuloru rusiloru, pe care sta scrisá: *Emanciparea popóreloru crestine din „Orientu“*, sa inaltámú si noi drapelulu nostru care pórtá *semnulu de viétia de sine statátóre, semnulu de independintia alu statului românú*.

Iubirea cu care veti sustienea si imbarcatú pe fratii si fii vostri, cari au trecutú Dunarea spre a afirmá vitalitatea si forti'a Romániei, voru indicéi aventulu si valórea lorú!

Cu deplina dar' incredere in concursulu unanimu si necurmatu alu tutuloru claseleru natiunei, si in convinérea ca va veti indepliní toti cu sângierie, dela micu pâna la mare si in ori-ce impregiurare, datoriele vóstre catre patria, noi intrámú fatisiu in lupta, inaltându vechiulu strigatu cu care mai alesu au invinsu parintii vostri:

„Inainte cu Dummedieu pentru tier'a nóstre, „pentru legea nóstre!“

Datu in cartierulu nostru domnescu la Poradimu, la 27 Augustu 1877. CAROLU.

Corespondintie.

(Virilistii si románii din comitatulu Huneadorei si inca câte ce-va dintre-cele multe.)

Dev'a 31 Augustu 1877

Cetindu-se, si luându-se la pertractare list'a de virilistii din comitatulu Huneadorei, in adunarea generala, tienuta in 29 si 30 Augustu 1877, s'a cetitu si o aratare facuta in scris din partea pretorului (szolgabiroului) Ios. Schuller, din pretur'a câmpulu panei incontr'a lui Mihaila Mihú din Vinerea. Dlu pretoru dicea in aratare ca M. M. nesciundu scrie, nu aru avea locu între virilistii comitatului: De aici s'a escatu o disputa lunga. Unii afirman ca Mihaila Mihú scie scrie, alii erau de parere ca aratarea lui Schuller, cá pretoru, fiindu oficiósá, trebuie considerata, si pe bas'a ei aru trebui stersu Mihaila Mihú din lista. Alti erau de parere, ca aratarea, de si oficiósá, a pretorului Iosifu Schuller nu e apta si nu e de ajunsu, pentru stergerea lui M. M. din list'a virilistiloru, fiindu-ca nu e motivatá, nu e documentatá, cu nemic'a, si ca o aratare simpla, nemotivatá, nu trebuie luata in consideratiune, alii erau de parere, ca M. Mihú sa se stérge, potându apoi a face recursu la ministeriu; si atunci constatându-se aratarea pretorului de neintemeiatá, pretorulu Schuller sa se pedepsésca pe nealea disciplinara. In fine s'a hotaritu neconsiderarea aratarei a pretorului Schuller, si lasarea lui Mihaila Mihú in list'a virilistiloru.

Dupa acésta s'a intorsu adunarea generala la altu casu analogu; in casulu cestalaltu se facuse o decisiune contraria.

Adeca dlu *Beke*, primariulu Devej, a facutu o asemenea aratare in contr'a mai multoru virilisti din motive osebite, si adeca: ca nu aru locú in comitatu, aru fi in restantia cu contributiunea regésca, si unulu nu aru sci scrie.

Aratarea primariului *Beke* numai in privint'a unui membru, cá locuitoriu in Dev'a, s'a luatú in consideratiune, pentru-ca primariulu Devej numai in privint'a membriloru din Dev'a, dara nu si a altoru membri aru fi competentu a face astufeliu de aratári.

Ce se atinge de membrulu difcultatu din Dev'a, si anume jidanulu *Seiger Bernad*, macelariu, elu s'a stersu din list'a virilistiloru, pentru-ca nu scie scrie, numai numele seu propriu abia 'lu póte scrie.

Insa dupa ce s'a respinsu aratarea pretorului Schuller in privint'a lui Mihaila Mihú, a reasumatu si caus'a lui *Seiger Bernad* din Dev'a, si a respinsu aratarea primariului Devej.

De nu urmá caus'a lui Mihaila Mihú indatu dupa a lui *Seiger*; ace-

st'a remanea stersu din list'a virilistiloru.

List'a virilistiloru nici nu erá pusa la ordinea dilei in adunarea generala a comitatului, conchiamata pe 29 Augustu, si numai in siedint'a de dupa amiadi din 29 Augustu, pe la finea siedintiei s'a pusu la ordinea dilei pe diu'a urmátóre, cându mai ca nu mai erau membrii comitetului comitatus de fatia, si asiá, nescinlu nimenia despre obiectulu acésta de pertractatu.

Nescindu membrii adunarei generale, ca list'a virilistiloru va fi obiectu de pertractatu pe 30 Augustu, ba socotindu, ca in 30 Augustu nici nu va fi siedintia in adunarea ca obiectele scuite erau pertractate si finite, parte s'au departatu din Dev'a, parte nu au venitú pe 30 Augustu la siedintia. Si asia dintre 516 membrii au fostu numai 19 membrii presenti la adunarea generala tienuta in 30 Augustu 1877.

Vicecomintele Szeredaj in siedint'a din 30 Augustu a motivatu pertractarea listei de virilisti cu o ordinatiune ministeriale, venita alalta-ieri adeca in 28 Augustu, prin care s'a ordínatu, ca list'a de virilistii comitatului fára amânare sa se substérna ministeriului spe intarire.

Déca ordinatiunea ministeriala pomenita a venitú la Dev'a la oficiulu vice-comisulu in 28 Augustu, se poté face cunoscuta si adunarei generale in siedint'a din 29 tienuta inainte de amédi.

De altmintrea list'a virilistiloru pomenita are validitate pe anulu 1878. Apoi list'a virilistiloru pe fia care anu, e de facutu la finea anului premergatoriu, adeca in lun'a lui Octobré — Decembre; prin urmare aici vorba de întârdiere, séu cauza de grabire nu a potutu fi, cu atátu mai vertosu, cu câtu adunarea acésta generala a fostu extraordinaria, anume pentru *doce* obiecte esclusive si adeca: organizarea comitatului, si unu proiectu séu o parere in privint'a tutoriloru comunali.

Ce se atinge de virilisti, numerulu totalu alu lorú e 258; fiindu-ca, comitatulu Huneadorei cu 257, 688 locuitori, dá 516 membri pentru comitetu, séu comisiunea comitatense. Dintre 516 membri se alegu 258 in 19 cercuri statorite dupa numerulu totalu alu alegatoriloru, si adeca 6887 de alegatori, cu privire la alegerea de deputati dietali.

Dintre 258 de virilisti abia suntú 15 románi.

Virilistulu celu dintáiu e cu sum'a cea mai mare de 7240 fl. si anume *Escell. s'a domnu Franciscu Nopcea* din Vien'a nu in sa cá proprietariu, ci cá arendasiu alu dominiului erarialu séu de statú din Dev'a.

Sum'a censului mai micu a virilistului in urma e 92 fl. 70 cr.

De altmintrea in privint'a componerei listei de virilisti nu s'a observatu procedur'a corecta si legala. Dupa legea municipala §. 22. list'a de virilisti are de a se face la finea fiacáru anu pe bas'a conspectelorú perceptoratorulu de dare, séu acum, a inspectorului regescu de dare. List'a de virilisti are sa o compuna si sa o statorésca o comisiune anumita speciala, compusa din 9 membri, si unu referentú. Comisiunea tiene siedintiele sale publice, si siedintiele trebuie mai inainte publicate. Cându tiene comisiunea pomenita siedintiele sale publice; atunci ea trebuie se aiba inaintea ei conspectulu contributoriloru de dare, facutu de organele financiale, despre contributorii cei mai mari dupa darea lorú.

Pána cându comisiunea pomenita nu are inaintea sea conspectulu despre contributorii cei mai mari de dare, nu póte tienea siedintia, pentru-ca nu are obiectu de pertractatu.

Comisiunea pomenita, alésa pe anulu curentu 1877, a publicatu tienea siedintieloru sele pe dilele dela

16 până la 21 Iuliu, însă numai în privința persoanelor, a cărora dare, pe baza § 25 din legea municipală se ia înoita la socotă. Dăra conspectulul prescrișu, compus, despre contribuitorii cei mai mari de dare, atunci ea nu-lu avé înaintea sea. Comisiunea pomenita în dilele dela 16 până la 21 Iuliu avé înaintea sea numai nisce conspecte singuratiche, esibite comunale despre contribuitori a cărora contribuțiune între sum'a de 50 fl. Insa din tóte comunele singuratiche osebite nu se póte vedé sum'a de dare, care trebuiá socotita cá sum'a cea mai mica, prin urmare nu se puteau scé virilisti cu numele, si asiá nu se póte face reclamațiune în privința sumei de dare.

Comisiunea pomenita de 9 membri a continuatu ședintiele sele până la 4 Octobru, si numai atunci erá list'a virilistilor compusa. Prin urmare numai dupa 4 Octobru aveau locu ședintiele publice, si reclamațiunile în privința virilistilor.

Reclamațiunile în privința virilistilor dela 22 Iuliu până la 4 Aug. nu au avutu locu; pentru-ca ședintiele aceste nu au fostu publicate, nu știute de publicu, si list'a virilistilor nu erá deplinu compusa.

Se dice, ca dupa ce s'a compus list'a virilistilor, s'aru fi trimisu câte unu esemplariu la fia-care pretoru spre publicare, cá sa se póta face reclamațiune.

Acum óre publicatu-s'a list'a virilistilor de pretori? cum s'a publicatu, o potu scé numai ómenii de pe sate.

Fiindu-ca dupa compunerea listei de virilisti trebuié alesi 258 de membri, în 19 cercuri, în proportiunea numărului de alegatori, în 30 Augustu s'a statoritu si diu'a de alegere pe 5 Novembre 1877 calendariu gregorianu, conformu § 30 din legea municipală.

Dintre 19 cercuri fia-care cercu, adeca alegatorii de deputati dietali, alegu la olalta, deosebitu pe membri comitetului în numărulu statoritu pentru fia-care cercu.

Acum aterna dela alegatorii români, a alege în comitetulu comitatensu membri de români, cari nu numai iau parte personală, cu presentia lor la adunare, ci suntu si activi în adunare.

Pâna acum erau unii membri în comitetulu comitatensu, cari de si reprezentau alegatori de românu, nu reprezentau interesele românilor, (nu interese personale egoistice, ci interese comune românesci), de exemplu limb'a, școlele confessionale. Asiá de exemplu *Réthi*, inspectorulu de școle si avocatulu *Hollaki* reprezentéza pe alegatorii de românu din cerculu Jiului, séu a Petrosienilor. Óre alegatorii respectivi au scire, séu ca óre cu scirea lor s'au alesu membrii susu numiti, e o întrebare, la care numai alegatorii potu respunde.

Ce suntu membrii cei doi susu numiti în privința românilor, si a intereselor lor, o știu fórté bine, preotii, invetiatorii, si alti români, cari au avutu atingere mai deaprópe cu ei, séu au avutu ocașiune, de a-i cunoșce, si de a-i studiá din tóte laturele lor, cari știu isvorulu, si istori'a scorniturii si a alarmárei diurnalistice despre starea a celor 15 mii de magiari romanisati, între români din comitatulu Huniádórei, cari știu caus'a școlei dela Dobr'a, a școlei si a invetiatoriului din Zaicani, a școlei si a invetiatoriului din Orestia etc.

Ce se atinge de organizarea comitatului, între alte s'au statoritu 14 cercuri pretoriale (szolgabiraiate).

Pretorulu (szolgabiroulu) are 900 fl. léfa, subpretorulu 800 fl., Cancellistulu 400 fl. Subpretorulu ispravesc lucrurilé sele incredintiate si impuse densului dela pretoru, în numele seu propriu, pe responsabilitatea sea, si independentu de pretorulu, togmai cá la judecatoriile regesci cercuale, judecatoriulu si subjudecatoriulu.

Léfa vice-comitelui e statorita

cu 2200 fl., a notariului supremu cu 1400 fl., a primu-vice-notariului cu 1000 fl., a celorulalti 800 si 700 fl., a presiedintelui oficiului orfanalu 1200 fl., a asessoriloru câte 900 fl. etc. etc.

Fiindu mai susu vorb'a despre pretorulu (szolgabiroulu) Iosifu Schuler din cerculu Campulupânei, scaunulu Orestiei, care a facutu aratarea, ca Miha-ila Mihu nesciandu scrie, nu póte fi virilistu nesciandu, vréu sa observe, ca totu Schuler în 8 Iuniu 1862, cá senatoru magistratualu din Orestia, si cá inspectoru, la o ocașiune publică, înaintea gubernatorului Crenneville, s'a exprimat în modulu urmatoriu:

Români nu respectéza drepturile istorice ale celorlalte natii, — ei nu astépta schimbările afundu taietóre în constitutiunea tierii până la legistatiunea formală — ci cu puterea propria a lor, între lupte cuprindu dreptulu de nationalitate si de limba. Poporulu desfrenat, se dedá la comunismu, volnicia, — nu platesce dările legale imperatesci, nu vré a se tiené de legile civile si criminale austriace, — nu vré a dá militia, — nu vré a se tiené de ordinea buna, din anii cei 12 trecuti, asiá cátu se pare, ca tóta administratiunea tierii se destraméza si incetéza.

Asiá a vorbitu pretorulu Schuler în anulu 1862 despre români. „Lupulu 'si schimba perulu, dar' naravulu nu.“ Vedi „Tel. Rom.“ Nr. 81/1875, si „Gaz. Transilv.“ Nr. 50/1862.

Campupaneanu.

ANALELE Societății academice române.

Sedint'a din 16 Augustu 1877.

Membrii presenti: N. Crețulescu, G. Sionu, A. Odobescu, N. Ionescu, I. Ghic'a, V. A. Urechia, A. Treb. Laurianu, V. Maniu, Gr. Stefanescu, G. Baritiu, P. S. Aurelianu, si D. Sturdz'a.

Presiedinte: Ioanu Ghic'a.

D. Presiedinte declara sesiunea anului curente deschisa.

D. Secretariu generale da lectura raportului Delegatiunei în urmatórea cuprindere:

„Pucine suntu lucrările nóstre din anulu acest'a, daru de vomu considerá ca ele s'au executatu în nisce timp de efervescentia politică cá aceea care preocupá astadi tóta tier'a, cauta sa convenim ca totu-si au partea lor de meritu.

Delegatiunea, fericita de a vedea intrunirea societății la diu'a ficsata dupa conclusiunile din anulu trecut, vine sa i supue în resumatu rezultatulu activității sele de preste anu.

1. Mai nainte de tóte cauta sa memorámu ca comisiunea lexicografică a terminatu lucrarea laborioșă a Glosariului limbei române, multiamita activității de tóta laud'a a celoru ce au compusu aceea comisiune.

2. Nu putemu trece la altu subiectu fără a ne oprí aici spre a aretá ca unulu din colaboratorii cei mai activi ai acestei comisii, laboriosulu nostru colegu I. C. Massimu, isbitu póte de escesulu laboriloru sale, a parasitu lumea celoru vii si a facutu o lacuna grea de acoperitu în sinulu societății nóstre.

Nu avem si nu putemu de cátu a exprime de înainte simțimentele de doliu ale societății prin cuvintele: „Fia-i memori'a eterna!“

3. Intre lucrările ce au fostu la ordinea dilei, putemu enumerá cu succesu tiparirea si scóterea la lumina a traductiuniloru facute sub auspiciile societății: *Comentariile lui Iuliu Cesare*, traduse de dlu Caianu în 15 cóle, si *Filipicel lui Cicerone*, traduse de dlu D. A. Laurianu în 15 1/2 cóle.

În acest'a din urma lucrare, de-si bugetulu societății prevedea spese numai pentru 10 cóle, dar' delegatiunea, avendu în vedere ca traducatoriulu primise remuneratiunea pentru lucrarea întréga, ca bugetulu presinta

insemnate economie în anulu acest'a si ca în totu casulu urmá a se duce până la capetu, si-a permis a dispune sa se tiparéca oper'a întréga pe speranti'a ca va capetá aprobatiunea societății.

4. Dupa corespundinti'a urmata cu dlu profesorulu Ioanu Moldovanu, depunatoriulu manuscriptului sintacticei române, capetandu-se cunoscintia ca autoriulu primescé recomens'a operei sele asiá cum s'a fostu votatu de societate, delegatiunea a desșigilat numele autoriului; a aflatu ca elu este venerabilulu veteranu alu filologiei nóstre, dlu canonicu Timoteiu Cipariu, autoriulu partiei I-a a Gramaticei române. Dupa acest'a a înaintatu cuvenitele lucrări spre a se tiparí oper'a, si astfelu putemu înregistrá cu placere ca a si esitu la lumina.

Vomu însemná însă ca din nepuntinti'a cassei nóstre de a încassá numărariulu banescu dupa cupónele si mandatele ce le posedé nu s'a pututu înca saldá sum'a integrale a premiului cuvenitu autorului.

Totudeodata supunemu la deliberratiunea si decisiunea societății corespondinti'a urmata pentru depunerea a 500 esemplarie din partea I-a a Gramaticei.

5. Dupa staruintiele ce s'au pusu, capetandu-se înca o incapere pe sém'a societății dupa bine-voitórele dispositiuni ale dlui ministru de culte, delegatiunea a ingrigitu a face din ea o sala propria pentru tienerea ședintielor sessionarie, ceea ce ne înlesnesce a tiené mai adese-ori ședintie deschise si publicului. Pentru acest'a ea a facutu, în marginile bugetului, óre-cari spese cu deschiderea unei intrări despre cele-lalte incaperi, cu curatirea, ingrigirea si amenagiarea mobilierului necesariu; ér' pentru ornamentarea ei s'a adausu o seria de 18 tabele reprezentandu tesaurulu dela Petróș'a, precum si dóue globuri, donate societății de unulu din membrii delegatiunei, dlu G. Sionu.

6. În sala de ședintie asiedindu-se cea mai mare parte din biblioteca societății, dupa ce s'a capetatu cu imprumutare dóue armarii mari dela directiunea bibliotecei statului, delegatiunea a aflatu cu cale sa puna într'o nóua ordine bibliotec'a.

Cu acésta ocașiune vomu spune mai întâiu ca dela mostenitorii repostatului archimandritu Genadiu Popescu, unu venerabilu profesorulu alu seminarului centralu, si prin intermediulu colegiului nostru D. Laurianu, s'a primitu o însemnata colectiune de cărți donate, cari se urca la numeru de 1214 volume si cari s'au asiediatu într'unu armariu separatu, pe care s'a pusu numele donatorului.

7. Presiedintele societății facendu unu apelu cátra autorii, tipografiei si editorii români, bibliotec'a societății a facutu însemnate acuisitiuni; dar' cele mai frumóse i-au venitu dela dlu Alessandro Odobescu (84 volume) fórté pretioșe opere de istoria, archeologia si linguistica; dela dlu I. Ghic'a (99 volume), o bogata colectiune de autori bizantini; între aceste figurédia si cartea numismatică a lui Mionnet.

Astadi bibliotec'a nóstră, adausa si inavutita, numera preste totu 3422 volume.

8. E locul a memorá ca bibliotec'a s'a regulatu din nou dupa o ordine care sa-i presinte si placere la vedere si înlesnire pentru aflarea cărtilor. — În armarii cărtilé s'au asiediatu si s'au enumeratu, ér' catalóge s'au facutu trei: unulu dupa dispositiunea formatului, altulu alfabeticu dupa autori, si unu alu treilea dupa materia.

9. Bibliotec'a s'a inavutitu si cumperarea de óre-cari opere cari s'au prezentatu delegatiunei cá ocașiune, si care s'au platitu cu pretiuri de a trei'a parte si mai putieniu din valoarea lor; la acest'a însă a fostu ne-

voita sa depesiésca sum'a prevediuta prin bugetu pe speranti'a ca va capetá unu bilu de indemnitate si vederea însemnatei loru valori.

(Va urmá.)

Varietăți.

* * * *Alegatoriloru mireni pentru congresu* le atragemu atentiunea ca în archidieceș'a fia care cercu alege numai câte unu deputatu, dăra nu doi, dupa cum ni se spune ca voru unii sa faca.

* * * Esamenile de cualificatiune s'au terminatu în 27 Augustu. Candidati de preotia au fostu 36 si de invetiatorii 10. Resultatele înca nu s'au publicatu.

* * * *Școl'a gr. or. româna* din cetatea Sibiiului s'a începutu joi, pentru copii si copile. Se primescu si copii din afara, dela sate. Dn'a invetiatoréș'a Mari'a *Georgieviciu* primescé cu deosebire copile în cuartiru cu 15 fl. 20 cr. fireșce cu costulu (prândiu, cina, dejunu) întregu. Doritorii se potu adresá în strad'a Macelariloru Nr. 28.

* * * (*Thiers în momentele din urma*).

„Goulois“ împartășiesce asupra momentelor din urma a lui Thiers: În 22 dimini'ta ex-presidentulu a dejunatu la ór'a indatinata cu apetitu. O jumetate óra mai târdiu nu se simți bine. „Voiu face o mica preumblare“, dise elu parasindu odaia, „acést'a o sa me recreeze.“ Erá o dimini'tia posomorita, aerulu recoros, o plóie mărunta si rece începú sa picure. De parte a se simți mai bine, dlui Thiers i erá totu mai reu. „Me simtu în fapta bolnav“, dise elu de repetite ori „Sa ne reintórcemu acasa.

Intrându în odaie, Thiers se puse pe o sofa dicendu: „O leaca de odichna o sa-mi prinda bine, voiu cercá sa dormu.“ Dómn'a si d-siór'a Thiers remasera în apropiere. Dlu Thiers paré a fi cuprinsu de unu somnu liniscitu, care tienú aprópe o óra, cându eata tresara strigându: „Me nadusiescu“, apoi lesiná lovitu de apoplexie (guta). În graba se chiamá unu doctoru. Pre cându sosi acest'a, pacientulu înca nu redobândise simțirile. Respiratiunea slabí din ce în ce mai tare. Lasarea sângelui n'a avutu nici unu resultatu, neivindu-se nici macaru o singura picatura de sange. „Totulu este perdutu“, sioptí mediculu dómniei Thiers. Erá pe la 4 óre dupa amédi. Din acestu momentu puterile parasira pre ex-presidentulu totu mai multu, respiratiunea devení totu mai rara si pe la 6 óre incetá cu deseversire. Thiers oftá pentru ultim'a data. De cându cu lesinulu, ochii remasera inchisi.

* * * (*Comitatulu Brasiovului*). Vice-comitele acestui comitatu publică, ca alegerile voru avé locu în 5 I. c. Cerculu electoralu alu cetății Brasiovu va cuprinde cinci subcercuri. Celelalte alegeri se voru indepliní în Fel-diór'a.

* * * *Ratiociniu publicu*. Meseriarii români din Sighisiór'a si giuru avendu în vedere, ca prin acompaniare si insocire ori si ce clasa a unui poporu devine din ce în ce totu mai aprópe de stadiulu perfectiunei si acést'a cu atât'a mai vertosu la ómenii acei'a, cari se tienu de clas'a meseriariloru, în care ramu noi români avemu necesitatea imperativa a ne imultí, cá sa nu recedemu în neplacut'a positiune, a dá crucerii nóstrei câștigat'u cu multe trude si ostenele totu numai strainiloru, aflara oportunu, a arangiá în sér'a de 30 Iuliu a. c. st. v. o petrecere cu dantiu *în scopulu creării unei Reuniuni meseriale*, în care scopu salutaru au binevoitu a ne oferí ajutoriu urmatorii p. t. Domni:

Z. Boiu protop. în Sighisiór'a 5 fl., Z. Boiu jun. Ases. consist. în Sibiiu 5 fl. *) Petru Apáthy 1 fl., Nicolau Lop'a 60 cr., Georgiu Gradinariu 60 cr., Albert Maurer

*) Pe lângă salutare telegrafică si înscrierea de membru ajutoriu.

1 fl., Ioanu Morariu 60 xr., Ioanu Araniosi 60 xr., Vasile Cernea 60 xr., Ioane Sian-dru 1 fl., Demetriu Perti'a 1 fl., Iosef Teutsch 1 fl., Iosef Szaboszlak 1 fl., Zachari'a Can-dea 1 fl., Ilie Buzasiu 1 fl., Carolu Brezin'a 60 cr., Zacharie Sioneriu 1 fl., Ioanu Crisiu 60 xr., Ioanu Gheaj'a 1 fl., Ioanu Manovicu 1 fl., Demetriu Lapedatu 1 fl., Nicolau Ma-ieru 1 fl., Friderich Iakobi 1 fl., Eduardt Martini 1 fl., Titu Gheaj'a 1 fl., Nicolau Doctoru 1 fl., Stefanu Ciceiu 1 fl., Teodoru Mossor'a 60 xr., Moise Fliteru 1 fl., Deme-triu Voda Moldovanu 2 fl., Lazaru Brézu 60 xr., Ladislau Berger 60 xr., Ioanu Wag-ner 60 xr., Nicolau Margineanu 1 fl., Nico-lau Iliovicu 1 fl., Zaharia Tilicea 60 xr., Zacharia Medrea 60 xr., Zacharia Oprea 60 xr., Ioanu Florea 60 xr., Emanuilu Flo-rea 60 xr., Ioanu Bendorfeanu 60 xr., Hari-tonu Prescura 1 fl., Iosifu Cristea 1 fl., Theofilu Gheaj'a 1 fl., Constantinu Munteanu 1 fl., Ambrosie Tataru 60 xr., Nicolae Bellu 60 xr., Nicolau Gheaj'a 1 fl., I. Gelteh 60 xr., Iosifu Silagi 60 xr., V. Sancasiu 60 xr.

Sum'a: 51 fl. 20 xr.

Subtragendu-se spesele cu 34 „ 44 „
remânu 16 fl. 76 xr.

Subscrisulu Comitatu si tiene de sânt'a datoriantia, a aduce in numele fratiloru meserisii, pre care i privesce acésta, — p. t. d. d. contribuenti intima si cordiala multia-mita.

In speranti'a mai multoru incursiuni apro-mise dej'a, dar' remase fâra rezultatul doritu, s'a întârziat publicarea acestui ratiotiniu.

Comitetulu arangiatoriu:

Demetriu Boiu, Nic. Bacisioru, Georgiu Mosor'a, Moise Nicôra, Vasiliu Palosianu.

(†) *Necrologu.* In 23 Iuliu a. c. a repausatu Par. Ioanu Stanc'a, pa-rochu gr. or. in Pianulu de susu, pro-topopiatulu Sasu-Sebesiului, dupa o suferintia grea si indelungata. Pre fericitulu in Domnulu 'lu de-plângu: soti'a sea Elisavet'a, fiu sei Ioanu, parochu in Vurparu si Avramu parochu in Petrosieni, fic'a Elen'a, fratele seu Nicolae, sor'a sea Mari'a si o multime de consangeni si cunoscuti; 'lu deplânge in fine parochi'a, care a pastoritu-o in tempu de 22 ani, cu credintia si intielepciune.

In 25 acelei luni avu locu inmormen-tarea intre cantari si rugaciuni dupa renduial'a s. nôstre biserici din partea a 9 preoti si cu Reverendis. domnu protopopu tractualu in frunte care a incoronatu actulu tristu prin o cuventare potrivita vietii de-functului. Fieci tierân'a usiôra si me-mori'a binecuventata!

** (Anunciu). Tocmai acum a esitu de sub presa si se afla de vendiare in toate librariile: „*Calendarulu bunu-lui economu*“ pe anulul 1878 intocmitu de D. Coms'a si Eugenu Brote. Cu mai multe ilustratiuni intercalate in textu. Anulu II. Sibiu. Editoru tipografiei Ios. Drotleff & Comp.

Cuprinsulu: *Calendarium. Anulu 1878: Chronologi'a — Paschali'a — Ano-timpurile — Sistemul planetariu alu sôre-lui — Cele 12 zodii — Intunecimi — Ser-batorile si alte dile schimbatoare — Genea-logi'a. Conspectulu terguriloru in Ardealu. Stanu Bolovanu poveste. Tôderu si Marind'a. Istori'a suferintiei. Poesii: Resbunarea lui Statu-Palma — A mea domnie — Semena-torii — Tacii... — Rodic'a — La icôn'a sfântului Petru — Cântece populare — Unde-asiu merge — Dupa batae. Femei'a economului român. Econom'i'a câmpului: Escrimentele omenesi — Varulu — Com-positulu — Masin'a de semenatu — Cultur'a cartofiloru — Prepararea nutretului ina-critu — Secerisiulu — Timpulu incoltirei si vegetatiunei la diversele plante agricole — Volumulu diverselor nutreturi — Greuta-tea corporiloru mai indatinat — Greutatea fructelor si sementieloru mai indatinat. Econom'i'a vitelor: Tractarea izpeloru inainte si dupa fetare — Diversele nutreturi — In-grasiarea porciloru — Capiarea — Câtu timpu pôrta animalele agricole. Pomaritul:*

Altoirea in côle — Palmet'a — Facerea gro-piloru — Fragarulu séu dudulu — Cum sa se eulêga pόμεle? — Unelte necesare la culesu — Prepararea lictarului. *Vieritul:* Inlocuirea vitieloru perite — Vitiele culti-vate in cordone — Têscurile si tescuirea. *Stuparitul:* Impartirea lucrului la albine — Resboiulu trântoriloru. *Legumaritul:* Des-pre impartirea gradinei de legumi — Rigo-larea — Sobolulu. *Matasaritul:* Torsulu gogosiiloru — Firulu de matasa. *Mijlôce in contr'a unoru primejdii grabnice la ômeni.* *Mesurile nôue. Post'a. Corespondint'a tele-grafica. Tabele de interese. Literatur'a româna agricola. Varietâti. Anecdote. Anunciuri.*

„*Calendarulu bunului economu*“ costa 45 cr. (1 leu nou). La 10 esemplare unulu gratisu.

** (Fôce literara). Cetimu in „Cur-de Iasi“ urmatôrele: „Alaturi cu jurnalulu „Foisior'a Telegrafului Romanu“, care se ocupa mai multu cu stiintiele (agronomie, istorie, linguistica) apare de acum inainte totu in Sibiu o fôce beletristica ilustrata, cu numele „Albin'a Carpatiloru“. Ortografi'a e mai putienu fonetica de câtu a „Foisioarei“ si sémene intru câtu-va cu cea a „Pressei“ din Bucuresti — daru limb'a e ingrijita si inainte de tôte fôia contine mai multu articule originale. Nrulu 1, din 18 Augustu cuprinde urmatôrele:

„Amoru si resbunare“ novela istorica;
„La griji“ poesie de I. Al. Lapedatu;
„Constantinu Negri“ biografie, insotita de portretulu patriotului român;
„Unu studiu asupr'a armatei române“;
„Mani'a de a face politica“ conversa-tiune s. a.

Noi ne bucurâmu de propasirea fone-tismului in Transilvani'a. Acest'a este unu puternicu mijlocu, pentru a pastrâ vechi'a nôstra avere nationala: unitatea in limba si o norma unica in pronuntie.

** (Mijlocu probatu). In Michigan s'a afluat „cineva“, care s'a oferitu pu-blicului a fi descoperitu unu mijlocu in contr'a visuriloru inspaimentatôre pe lângu mica remuneratie. Acei cari s'au adresatu au primitu respunsulu laconicu: „Nu te culcâ.“

** (Masinile de cusutu). „Statist. Corespondenz“ publica asupr'a masi-niloru in cestiune nesce date interen-sante si anume: Angli'a produce pe fia-care anu 7,080,000 masini de cusutu, cari reclama bratiile a 100,000 lucra-tori. Aceeasi se pôte dice despre Ame-ric'a, pe cându Franci'a ocupa bratiile a 50,000 lucratori. Prin urmare 250,000 ômeni afla subsistenti'a loru in fabri-carea masiniloru de cusutu.

Burs'a de Viena.

Din 3/15 Septembrie 1877.

Metalicele 5%	65	—
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	67	70
Imprumut. de statu din 1860	112	50
Actiuni de banca	856	—
Actiuni de creditu	220	25
London	117	85
Oblig. de desdaunare Unguresci	78	—
„ „ „ Temisiorene	77	50
„ „ „ Ardelenesci	76	50
„ „ „ Croato-slavone	—	—
Argintu	104	90
Galbinu	5	62
Napoleonu d'auru (poli)	9	45
Valut'a nôua imperiale germâna	57	90

Concursu.

Pentru deplinirea postului vacantu de invetiatoritia pentru class'a 1-a si a 2-a la scôla comunala din Orsiova-vechia, in comitatulu Severinului, se es-crie prin acésta concursu pâna la 15. Septembrie a. c. st. n.

Emolumentele suntu urmatôrele: Unu salariu anualu de 400 fl. v. a. si 120 fl. v. a. bani de cortelu.

Cea ce doresce a ocupâ acestu postu are recursulu scrisu cu mân'a propria si instruat cu tôte documen-tele recerute prin care va avea a dovedi calificatiunea pedagogica si neincun-giurabilu cunoscintia limbii germane si

romane si numai pentru preferintia in-câtu va fi cu potintia si acelei magiare, subscrerne pâna la terminulu susu ara-tatu presidintelui scôlei comunale de dupe care apoi pôte fi alésa camde-odata pre unu anu numai ca inve-tiatoritia provisoria si apoi dupa do-veditu sporiu dupa aceea cá defenitiva.

Orsiov'a-vechia in 26/14 Aug. 1877.

Presidentulu senatului scolaru
3—3 Neuwirth.

Concursu.

La scôla confes. româna ortod. din Lancramu, protopresbiteratulu Sebesiului sasescu, postulu alu III-lea de invetiatoriu pentru clas'a a II-a de fetitie, este de ocupatu.

Léfa anuala deocamdata 150 fl. v. a. ce se va plati in quartale anti-cip. din fondulu bisericescu. —

Doritorii de a ocupâ acestu postu sa-si astérna petitiunile lor, instruate in intiesulu stat. org., oficiului pro-topopescu din Sas-Sebesiu, celu multu pâna la 25 Sept., in care di se va face si alegerea.

Lancramu in 28 Aug. 1877.

Comitetulu parochialu in contie-legere cu protopopulu. 1—3

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei statiuni invetiatoresci la scôla confesionala gr. res. din Vingardu pbbiteratulu S. Sebesiului se escrie concursu pâna in 25 Sept. 1877 st. v. cându va fi si ale-gerea.

Emolumentele suntu:

1. Salariu anualu de 200 fl. v. a.
2. Cortelu cu o pivnitia in edifi-ciulu scôlei, si
3. Lemue pentru incalditu 2°.

Doritorii de a imbracâ acestu postu au de a-si inaintâ la scaunulu protopr. gr. res. in Sebesiu cererile instruite cu urmatôrele documente: testimonii despre absolvarea gimnasiului de josu, a cursului pedagogico-teologicu, des-pre cunoscerea cantâriloru bisericesci si de calificatiune pâna la susu pu-sulu terminu.

Vingardu, 15 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu in contie-legere cu pbbiterulu.

Nr. 67.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei paro-chii de clas'a a III. Cetatea de Balta, protopresbiteratulu Ternovei inferiôre, cu care suntu impreunate emolumen-tele urmatôre:

Portiune canonica de 22 jugere 867° aratôre si fenatiu, tacsele sta-torite de sinodulu protopresbiteralu, câte un'a di de lucru cu palm'a dela 120 familii, totu dela acelea familii câte un'a ferdela de cucuruзу sfar-mitu.

Concurentii au a trimite suplicele lor instruate in sensulu statutului organicu si conformu dispositiuniloru sinodali pentru regularea parochieloru pâna in 25 Septembrie a. c.

Deagu, 25 Augustu, 1877.

In contielegere cu cemitetulu pa-rochialu.

D. de Tamasiu m. p.
adm. prot.

2—3

Nr. 32/1877.

Concursu.

Devenindu parochi'a de clas'a a III-a Paclisi'a in protopresbiteratulu Albei-Iulie vacanta, se escrie concursu pâna la 18 Septembrie a. c. in care di va fi si alegerea.

Emolumentele suntu:

1 Venitele stolari indatinat si regulate in sinodulu parochialu din 24 Iuliu 1877.

2. Pamentu aratoriu de 5 jugere si fenatiu 1 jugeru 297 °□.

3. Casa pentru locuinta se va in-chiriâ din cass'a bisericeii, pâna cându

supr'a-edificatele reposatului parochu, se voru plati familiei.

4. Dela aprôpe 200 familii, câte o diua de lucru, si un'a ferdela de cucuruзу.

Doritorii de a ocupâ acésta paro-chia se-si astérna petitiunile sele con-formu stat. org. la subscrisulu pâna in 18 Septembrie a. c. cându va fi si ale-gerea.

Alb'a-Iuli'a, 21 Augustu 1877.

In contielegere cu comitetulu pa-rochialu.

Alesandru Tordasiu m. p.

ppbiteru gr. or. de

Alb'a-Iuli'a.

3—3

Nr. 142.

Concursu.

Pe temeulu emisului preavenera-tului consistoriu archidiecesanu din 2 Iuniu 1877 Nr. 704. B, se escrie inca odata concursu pentru ocuparea sta-tiunei parochiale clas'a a III. din comun'a nôstra Cârna cu terminulu pâna la 25 Septembrie.

Emolumentele suntu:

1. Gradin'a de 618° cu progadi'a de 1200°

2. Aratura peste 2 jugere cu pa-mentu de unu caru de fenu la câmpu

3. dela 160 familii câte o ferdela de cucuruзу in grauntie séu in lo-culu acesteia o feria (védra) de mustu si câte o di de lucru, si

4. Stolele indatinat si încâtu-va si regulate.

Doritorii de a concurge la acésta parochia au a-si inaintâ cererile lor instruate dupa prescisele stat. org. pâna la terminulu preatinsu scaunu-lui protopr. alu Sebesiului.

Sebesiu, 25 Augustu 1877.

In contielegere cu comit. paroch.

I. Tipeiu m. p.

Prot.

2—3

Nr. 127.

Concursu.

Pentru ocuparea a trei posturi invetiatoresci in protopresbiteratulu Cetâtiei de piétra prin acésta se escrie concursu cu terminu pâna in 18 Sep-tembrie a. c.

Emolumentele impreunate cu ace-ste posturi suntu:

1. La scôla confesionala din Vim'a mica cu salariu anualu 105 fl. v. a.

2. Selnitia cu salariulu anualu de 60 fl. v. a.

3. Secatur'a cu salariulu de 60 fl. v. a. quartiru si lemne de incalditu.

Doritorii de a ocupâ vreunulu din aceste posturi au a-si asterne petitiu-nile lor instruite in sensulu „stat. org.“ pâna la terminulu susu disu per C. Monostoru la oficiulu protopresbi-teralu gr. or. in Carpinisiu.

Carpinisiu, 16 Augustu 1877.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale.

Ioanu Siovrea m. p.

adm. ppresbit.

3—3

Nr. 193 prot.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetia-torescu devenitu vacantu la scôla gr. or. româna din comun'a Sobodolu in Branu, protopresbiteratulu Branului, se escrie concursu cu terminu pâna la 25. Septembrie a. c.

Emolumentele suntu: 140 fl. v. a. pentru scôla ordinaria si 10 fl. v. a. pentru scôla de repetitia pe anu.

Concurentii au a-si asterne peti-tiunile lor instruite in sensulu stat. org. Preaonoratului domnu protopopu alu Brasiovului I. si administratoru alu tractului protopresbiteralu alu Branului, Iosifu Baracu in Brasiovu, do-vedindu ca au absolvatu celu putienu 4 clase gimnasiale; cei ce sciu si cân-tarile bisericesci voru fi preferiti.

Sobodolu 12 Augustu, 1877.

Comitetulu parochialu in contie-legere cu dlu protopresbiteru.

Leontinu Puscariu m. p.

Parochu si presiedinte.

3—3